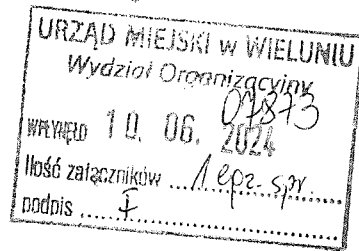

MIEJSKO-GMINNY
Ośrodek Pomocy Społecznej
98-300 Wieluń, ul. Okólna 7
tel./fax 43 843 43 22
NIP 832-10-11-189, Regon 005272849

P. A. Gojda
10.06.2024
Fajto

Wieluń, dnia 10 czerwca 2024 r.

MGOPS.032.47.2024

Pani
Justyna Godszling-Graczyk
Przewodnicząca
Rady Miejskiej
w Wieluniu

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w załączeniu przekazuję sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu za rok 2023.

z pozdrowieniem
KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wieluniu
Mirosława Kolanek

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO-GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W WIELUNIU
ZA ROK 2023

Spis treści

I. POMOC ŚRODOWISKOWA – Dział Pomocy Środowiskowej Świadczeń i Usług	5
1. Charakterystyka osób objętych pomocą społeczną.....	6
2. Świadczenia z pomocy społecznej.....	7
3. Realizacja programów	16
4. Pomoc materialna dla uczniów.....	18
5. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	19
6. Pomoc dla obywateli Ukrainy.....	20
II. POMOC INSTYTUCJONALNA.....	23
1. DOM PRACY SOCJALNEJ.....	23
2. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	29
III. ŚWIADCZENIA RODZINNE.....	32
SAMODZIELNY REFERAT ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	32
IV. FINANSE	39
V. ZATRUDNIENIE.....	40
VI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	40

WSTĘP

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu jest jednostką organizacyjną Gminy Wieluń realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Rodzaj zadań, zasady i tryb udzielania świadczeń oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz.901 ze zm.) oraz akty wykonawcze do ww. ustawy.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Niniejszy dokument stanowi wypełnienie tego obowiązku.

Pomoc społeczna – zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej – jest instytucją polityki państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

MGOPS w Wieluniu oprócz realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizuje także inne zadania nałożone na gminę lub jej zlecone, mieszczące się w obszarze pomocy społecznej i szeroko rozumianej polityki społecznej. W 2023 roku Ośrodek realizował między innymi zadania określone w następujących ustawach:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz.750),
- 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz.2123 ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. DZ.U. z 2023 r., poz. 571.),
- 5) ustawa z dnia 26 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 424),

- 6) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych(t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.146.),
- 7) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323),
- 8) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz.1993),
- 9) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246),
- 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 421),
- 11) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1923),
- 12) ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1630),
- 13) ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2024 r., poz. 303)
- 14) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U z 2024 r., poz.167 ze zm.),
- 15) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j Dz.U. z 2024 r., poz.44).

I. POMOC ŚRODOWISKOWA – Dział Pomocy Środowiskowej Świadczeń i Usług

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 w/cyt. ustawy. Kryterium dochodowe kwalifikujące do świadczeń pomocy społecznej dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 776 zł, a dla osoby w rodzinie 600 zł.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej. Ustawa zawiera katalog świadczeń o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym.

Podstawowym narzędziem, w oparciu, o które przyznawane są świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy. Wywiad przeprowadza pracownik socjalny w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny, albo w miejscu jej pobytu.

W 2023 roku w MGOPS w Wieluniu zatrudnionych było 15 pracowników socjalnych. Pracownicy przeprowadzili 1751 wywiadów środowiskowych, w tym 92 wywiady alimentacyjne i 47 wywiadów dla świadczeń rodzinnych.

Wydano 4153 decyzji administracyjnych, w tym 4125 dotyczących świadczeń z pomocy społecznej i 28 decyzji dotyczących pomocy materialnej dla uczniów. Wśród wydanych decyzji 96 orzekło o odmowie przyznania świadczenia (95 dotyczyło świadczeń z pomocy społecznej, 1 odmowa dotyczyła przyznania stypendium szkolnego). Decyzje odmawiające przyznania pomocy wydane były głównie z powodu przekroczenia kryterium dochodowego.

W 2023 roku złożono 5 odwołań od wydanych decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń pomocy społecznej. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Sieradzu utrzymało w mocy 1 decyzję, 2 decyzje zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia przez tutejszy Ośrodek, 2 odwołania zostały złożone po terminie, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Sieradzu w obydwu przypadkach stwierdziło uchybienie terminu do wniesienia odwołania.

1. Charakterystyka osób objętych pomocą społeczną

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 812 rodzin – liczba osób w tych rodzinach 1.427 - w tym:

- 372 rodziny, którym przyznano decyzją świadczenie - liczba osób w tych rodzinach - 625;
- 440 rodziny korzystały wyłącznie z pracy socjalnej - liczba osób w tych rodzinach - 802.

Według danych Urzędu Miejskiego w Wieluniu, na dzień 31 grudnia 2023 roku na terenie Gminy Wieluń zameldowanych było 29 919 osób. Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej stanowiły 4,77% ogółu mieszkańców. W porównaniu do roku 2022 nastąpił niewielki wzrost procentowy.

Tabela nr 1: Osoby korzystające z pomocy społecznej w latach 2022 i 2023 r.

Rok	Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Wieluń	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Procentowy udział osób korzystających z pomocy w stosunku do ogółu mieszkańców
2022	30 414	1 380	4,54
2023	29 919	1 427	4,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wieluniu i MGOPS w Wieluniu.

Powody przyznania pomocy społecznej

Osoby i rodziny, które w 2023 roku korzystały ze świadczeń pomocy społecznej zmagaly się z różnymi problemami życiowymi. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane.

Tabela nr 2: Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2022 i 2023.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w roku 2022	Liczba osób w rodzinach w roku 2022	Liczba rodzin w rok 2023	Liczba osób w rodzinach w roku 2023
Bezrobocie	178	353	187	380
Długotrwała, ciężka choroba	211	300	224	321
Niepełnosprawność	176	252	183	276
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.	42	148	42	153

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w roku 2022	Liczba osób w rodzinach w roku 2022	Liczba rodzin w roku 2023	Liczba osób w rodzinach w roku 2023
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	125	37	182
Alkoholizm	41	51	46	57
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	21	17	22
Bezdomność	6	6	8	8
Narkomania	2	3	2	3
Przemoc domowa	0	0	3	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03

Z przedstawionych danych wynika, że najczęstszym powodem udzielenia pomocy społecznej w 2023 roku, tak jak w roku 2022, była długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie i niepełnosprawność.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

Świadczeniami z pomocy społecznej są świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych należą: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

W 2023 roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu realizował następujące świadczenia pieniężne:

2.1. Zasiłek stały

Jest to świadczenie, które zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od ustawowego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2023 roku maksymalna kwota zasiłku stałego w 2023 roku wynosiła 719,00 zł, kwota zasiłku stałego nie mogła być niższa niż 30 zł miesięcznie.

2.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym na określony czas osobom lub rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 roku zasiłek okresowy przyznawany był głównie z powodu bezrobocia.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Tak ustalona kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

2.3. Zasiłek celowy

Świadczenie przyznawane jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej

odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi. Zasiłek celowy przyznawano głównie na zakup leków, opatu, odzieży i obuwia.

2.4. Wynagrodzenie z tytułu sprawowania opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W 2023 roku, zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Wieluniu, wypłacono wynagrodzenie dla 2 osób za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną.

Do świadczeń niepieniężnych zalicza się: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie treningowe lub wspomagane, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

W roku 2023 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu realizował następujące świadczenia niepieniężne:

2.5. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/435/20 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie sprawienia przez Gminę Wieluń pogrzebu osobom zmarłym oraz pochówku dzieci martwo urodzonych (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3896) z budżetu Gminy pokrywane są wydatki związane ze sprawieniem pogrzebu i pochówku dzieci martwo urodzonych, jeżeli inne podmioty nie skorzystały z ustawowego prawa do pochowania zwłok.

W 2023 roku Gmina Wieluń poniosła koszty pogrzebu 1 osoby dorosłej i 1 dziecka martwo urodzonego. Pochówek dziecka martwo urodzonego odbył się w dniu 16 października 2023 r. na Cmentarzu Komunalnym w Wieluniu.

2.6. Schronienie

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które przystąpiły do kontraktu socjalnego, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku za osoby bezdomne reguluje uchwała nr XLVIII/467/17 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2018 r. poz. 375; zm. Dz. U. Woj. Łódz. z 2019 r. poz. 5916).

Na świadczenie usług w postaci schronienia dla osób bezdomnych na rok 2023, Gmina Wieluń miała zawartą umowę ze Stowarzyszeniem Centrum Pomocy „PANACEUM” w Radomsku oraz Stowarzyszeniem Centrum Wsparcia Społecznego- Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Biłgoraju. W sprawie udzielenia noclegu, dla osób tego potrzebujących, na rok 2023 zostało zawarte porozumienie pomiędzy Gminą Wieluń a Wieluńskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Wieluniu, zarządzającym Hotelem Maraton mieszczącym się w Wieluniu przy ul. Częstochowskiej 25.

2.7. Posiłek

Zgodnie z wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 pomoc w formie posiłków mogła być przyznana dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom szkoły podstawowej i średniej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, szczególnie osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. Zadanie finansowane było z budżetu państwa w ramach Programu oraz ze środków własnych Gminy.

2.8 Usługi opiekuńcze

Osoby, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagały pomocy innych osób, korzystały z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania. W roku 2023 usługi opiekuńcze świadczone były przez Łódzki Oddział Okręgowy Polskiego

Czerwonego Krzyża: Łódź, ul. Wysoka 44, z którym Ośrodek zawarł stosowną umowę. Koszt 1 godziny wynosił 33,65 zł. Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje uchwała Nr XX/187/04 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 29 czerwca 2004 roku (Dz. Urz. Woj. Łódz. Nr 215 poz.1933, zm.: Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2008 r. Nr 46, poz.546). Odpłatność wnoszona przez osoby, na rzecz których świadczona była pomoc usługowa wyniosła 87 435,32 zł i została odprowadzona do Urzędu Miejskiego w Wieluniu.

2.9. Pobyt w domu pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W 2023 roku do domu pomocy społecznej skierowano 15 osób.

Zobowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkańiec domu, małżonek, zstępni przed wstępnymi i gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wpłaty od rodzin osób przebywających w domach pomocy społecznej wyniosły 123 387,70 zł i odprowadzone zostały do Urzędu Miejskiego w Wieluniu.

2.10. Ubezpieczenie zdrowotne

Za osoby, mające ustalone uprawnienie do zasiłku stałego i nieposiadające innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, które stanowiły gwarancję uzyskania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 146) do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie (czyli bezpłatnie) mają prawo osoby inne niż ubezpieczone, posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w ustawie o pomocy społecznej. W 2023 roku wydano 75 decyzji administracyjnych dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, z prawa do tej formy pomocy skorzystało 39 osób, koszt – 2 161,00 zł (pełna dotacja z budżetu państwa).

2.11. Praca socjalna

Jednym z głównych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie szeroko rozumianej pracy socjalnej, mającej na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Niepokojące zjawiska występujące w środowiskach powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów.

Praca socjalna świadczona na rzecz różnych grup klientów:

- praca socjalna na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych – podejmowane działania są nakierowane w szczególności na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku.
- praca socjalna na rzecz osób bezrobotnych – w stosunku do tej grupy klientów, praca socjalna polega głównie na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia.
- praca socjalna na rzecz rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi – założeniem pracy socjalnej w tym zakresie jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań.
- praca socjalna na rzecz osób bezdomnych – w stosunku do osób bezdomnych praca socjalna polega przede wszystkim na podejmowaniu działań w celu wyjścia z bezdomności. Pracownicy socjalni motywują osoby bezdomne do zmiany swojej sytuacji życiowej (kierują do schroniska, pomagają w złożeniu wniosku o przydział mieszkania, w okresie zimowym wspólnie ze Strażą Miejską i Policją monitorują miejsca ich pobytu).
- praca socjalna na rzecz osób uzależnionych polega głównie na uświadamianiu problemu uzależnienia i motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, udziału w grupach wsparcia.
- praca socjalna na rzecz osób po opuszczeniu zakładu karnego nastawiona jest głównie na niesienie wsparcia w readaptacji do życia na wolności. Problemy z jakimi borykają się osoby opuszczające zakład karny związane są często z brakiem mieszkania, brakiem zatrudnienia, trudnościami w odbudowaniu więzi rodzinnych, brakiem akceptacji w środowisku.
- praca socjalna w stosunku do osób doznających przemocy lub stosujących przemoc (w ramach

procedury Niebieskie Karty) - polegająca na wzmacnianiu osób doznających przemocy w działaniach zmierzających do przerwania przemocy: rozmowy motywujące, poradnictwo, edukacja, monitorowanie stanu bezpieczeństwa; -w stosunku do osób stosujących przemoc: rozmowy dyscyplinujące, uświadamiające konsekwencje prawne i ukazujące następstwa stosowania przemocy, motywowanie do podejmowania działań mających na celu zaprzestanie stosowania przemocy: podjęcie leczenia uzależnień, motywujące do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych.

W 2023 roku pracą socjalną objęto 805 rodzin - liczba osób w tych rodzinach - 1 416.

Na zasiłki i inne świadczenia z pomocy społecznej w 2023 roku wydatkowano ogółem 4 047 339,98 zł.

Poniższa tabela przedstawia wydatki w latach 2022–2023 wg rodzaju udzielonej pomocy.

Tabela nr 3: Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w latach 2022-2023

Forma pomocy	Liczba korzystających osób/rodzin w 2022 roku	Kwota świadczeń w 2022 roku	Liczba korzystających osób/rodzin w 2023 roku	Kwota świadczeń w 2023 roku
Zasiłki stałe	99	566.347,39	98	559.204,78
Zasiłki okresowe	188	435.476,73	180	422.698,51
Zasiłki celowe, zdarzenie losowe	147	83.764,14	184	190.832,00
Świadczenia pieniężne na zakup żywności bądź posiłku (w ramach programu dożywiania)	287	483.554,00	302	506.613,00
Posiłki (w ramach programu dożywiania)	36	29.884,35	43	34.333,64
Schronienie	6	23.399,90	6	23.410,00
Pogrzeb	5 dzieci martwo urodzonych	755	1 osoba dorosła+ 1 dziecko martwo urodzone	4.453,00
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	1	3.088,50	2	4.349,76
Składki zdrowotne	83	46.209,12	82	45.389,45

Forma pomocy	Liczba korzystających osób/rodzin w 2022 roku	Kwota świadczeń w 2022 roku	Liczba korzystających osób/rodzin w 2023 roku	Kwota świadczeń w 2023 roku
Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej	43	1.200.347,35	54	1.523.667,87
Usługi opiekuńcze	65	428.744,55	51	340.538,00
Pieczna zastępcza	48	289.319,26	46	391.849,97

Źródło: dane Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu.

W wydatkach poniesionych w 2023 roku uwzględniono wsparcie Wojewody na zadania własne w łącznej kwocie 1 425 176,50 zł, w tym:

- na zasiłki okresowe – 422 698,51 zł
- na dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” - 369 952,00 zł;
- na zasiłki stałe – 559 204,78 zł;
- na składki na ubezpieczenie zdrowotne – 45 389,45 zł;
- usługi w ramach programu „Opieka 75+” - 23 582,00 zł;
- wynagrodzenie za sprawowanie opieki – 4 349,76 zł.

Dokonując analizy wydatków poniesionych w 2023 roku w porównaniu do roku ubiegłego, należy stwierdzić, że w 2023 roku nastąpił wzrost wydatków na zasiłki celowe, świadczenia pieniężne i posiłki w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, wynagrodzenie za sprawowanie opieki, pokrycie kosztów pogrzebu, pobyt w domach pomocy społecznej oraz w opłatach za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Zmalały natomiast wydatki na wypłatę zasiłków stałych, okresowych, składki zdrowotne oraz na usługi opiekuńcze.

Znacznie wzrosły w 2023 roku wydatki (wzrost o 35,44 %), w porównaniu do 2022 roku, na opłatę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, gdyż wzrosły koszty opłaty za pobyt w domach dziecka i rodzinach zastępczych i opłacano koszty objęcia rodzin zastępczych opieką koordynatora. O 26,94 % wzrosły opłaty za pobyt mieszkańców Gminy Wieluń w domach pomocy społecznej. Spowodowane to było wyższymi kosztami utrzymania w 2023 roku mieszkańców w domach pomocy społecznej w porównaniu do 2022 roku oraz większą liczbą osób, za które Gmina Wieluń ponosiła opłatę (wzrost o 11 osób).

Wzrosły wydatki na wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” (wzrost o 4,77 % w porównaniu do roku 2022). Z tej formy pomocy

w 2023 roku skorzystało więcej rodzin i wypłacono więcej świadczeń. Zwiększyły się także wydatki na opłacenie posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach. Spowodowane to było faktem, że dzieci skorzystały z większej ilości posiłków niż w 2022 roku (3 625 w 2023 roku, a 3 386 w 2022).

Zwiększenie liczby osób korzystających w 2023 roku z pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” wynika również z podwyższenia ze 150 % do 200 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, uprawniającego do korzystania z tego rodzaju wsparcia.

W 2023 roku nastąpił znaczny wzrost wydatków (o 127,82%) na wypłatę zasiłków celowych, gdyż zwiększyła się liczba osób korzystających z tej formy pomocy (o 37 osób). W 2022 roku osoby mogły korzystać z dodatku węglowego i nie ubiegały się o pomoc celową na zakup opału. W 2023 roku wypłacono jedynie 3 dodatki węglowe osobom, które złożyły wnioski w 2022 r. Wzrosła tym samym ilość wypłaconych zasiłków celowych (wzrost o 165 świadczeń).

Wzrost wydatków o 40,84 % nastąpił także w wypłacie wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanego przez sąd, gdyż w roku 2023 wypłacono wynagrodzenie 2 osobom (w 2022 roku była to jedna osoba). W 2023 roku zwiększeniu uległy wydatki na sprawienie pogrzebu, gdyż poniesiono wydatki za pogrzeb 1 osoby dorosłej oraz pochówek dziecka martwo urodzonego (w 2022 roku był tylko jeden pochówek dzieci martwo urodzonych). Koszty opłaty za schronienie osób bezdomnych w 2023 roku pozostały na podobnym poziomie jak w 2022 roku.

Zmniejszyły się o 1,26 % wydatki na wypłatę zasiłków stałych, gdyż średni zasiłek stały był niższy niż w 2022 roku. Spadek wydatków o 2,93% na wypłatę zasiłków okresowych spowodowany był niższą liczbą osób korzystających z tej formy pomocy. Wypłata niższych zasiłków stałych w 2023 roku spowodowała, że odprowadzono niższe kwoty składek na ubezpieczenie zdrowotne na rzecz zasiłkobiorców stałych. Wydatki na ten cel w 2023 roku zmalały o 1,77% w porównaniu do roku 2022.

Zmniejszyły się o 20,57 % wydatki na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, gdyż w 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało mniej osób, zrealizowano na ich rzecz mniej godzin usług opiekuńczych. Spowodowane to było tym, że część osób (osoby ze znacznym bądź umiarkowanym stopniem niepełnosprawności) skorzystała z usług asystencji osobistej świadczonych w tutejszym Ośrodku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu oraz przez Polski Czerwony Krzyż. Usługi te świadczone były w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (MGOPS, PCPR) oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (PCK).

3. Realizacja programów

3.1. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

W roku 2023 realizowany był wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 ustanowiony uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. Celem Programu było zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Istotnym elementem Programu było zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym możliwości zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach programu wypłacane były zasiłki celowe na zakup żywności bądź posiłku oraz udzielano pomocy w formie posiłków.

Z pomocy w formie świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup żywności bądź posiłku skorzystały 302 rodziny, liczba osób w tych rodzinach 535. Ogólna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 506 613,00 zł.

W ramach programu pomoc w formie posiłków otrzymało 43 dzieci z 26 rodzin. Koszt udzielonej pomocy w formie posiłków wyniósł 34 333,64 zł.

Ogólny koszt programu wyniósł 540 946,64 zł, z tego 369 952,00 zł to wsparcie Wojewody.

3.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, podprogram 2021 PLUS

W roku 2023, podobnie jak w latach poprzednich, mieszkańcy Gminy Wieluń mieli możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Głównym celem programu było udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej. Uprawnienie do korzystania z pomocy żywnościowej jest uwarunkowane znajdowaniem się w trudnej sytuacji życiowej (sytuacje takie wymienia art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnieniem kryterium dochodowego, które zostało określone odpowiednio do 15 maja 2023 r. na poziomie 220 %, od 15 maja 2023 r. - 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu kwalifikował osoby do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego. Dystrybucja żywności w 2023 roku dokonywana była przez Fundację Św. Józefa, wydano 258 skierowań dla 462 osób w rodzinie.

3.3. Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Gmina Wieluń w 2023 roku przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobami z orzeczeniami równoważnymi,

poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Liczba osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej wyniosła 11, w tym 2 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługi opieki wytchnieniowej świadczone były w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, zrealizowano 2 508 godzin usług opieki wytchnieniowej, a koszt zadania wyniósł 89 242,36 zł, środki w całości pochodziły z Funduszu Solidarnościowego. Koszt obsługi programu wyniósł 1 784,85 zł.

3.4. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Gmina Wieluń w 2023 roku realizowała Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023. Program ten zapewniał usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej mającą na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Program adresowany był do:

- a) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- b) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

W ramach Programu usługa asystenta świadczona była bezpłatnie na rzecz 42 osób, w tym 3 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Zrealizowano 18 818 godzin usług, koszt zadania wyniósł 670 738,80 zł, środki w całości pochodziły z Funduszu Solidarnościowego. Koszt obsługi programu wyniósł 13 414,78 zł.

3.5. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Zgodnie z Uchwałą nr LXXXII/1003/23 Rady Miejskiej w Wieluniu z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ostonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. Ośrodek realizował Program, którego głównym celem była poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Seniorom w wieku 65 lat zostało udostępnionych 150 opasek bezpieczeństwa połączonych z całodobowym centrum monitoringu. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia życia wciśnięcie guzika alarmowego znajdującego się na opasce umożliwiło połączenie z dyspozytorem (ratownikiem medycznym, opiekunem medycznym, pielęgniarką), który zdecydował o sposobie udzielenia pomocy Seniorowi. W zależności od sytuacji mogło to być wsparcie emocjonalne, prośba o interwencję kogoś z najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), prośba o interwencję pracownika socjalnego lub wezwanie służb ratunkowych.

W Programie uczestniczyły 183 osoby, ogólny koszt realizacji Programu - 42 404,15 zł.

3.6. Program „Opieka 75+”

Celem Programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub osobami samotnie gospodarującymi a także tych, które pozostają w rodzinie. Kwota dofinansowania do usług opiekuńczych dla 13 osób zakwalifikowanych do Programu wyniosła 23 582,00 zł.

4. Pomoc materialna dla uczniów

Świadczenia w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych dla uczących się dzieci i młodzieży stanowią istotną formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Świadczenia te kierowane są do uczniów szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych.

Pomoc materialna dla uczniów została uregulowana w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.750), w rozdziale 8a.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny.

Podstawową przesłanką otrzymania przez ucznia stypendium szkolnego jest trudna sytuacja materialna, w jakiej ten uczeń się znajduje, wynikająca z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania oraz w przypadku, gdy rodzina jest niepełna.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być większa niż kwota 600 zł. Zasiłek szkolny jest drugim po stypendium świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które może być przyznane uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej. Zasiłek może przysługiwać uczniowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji, wyłącznie z powodu zdarzenia losowego. Ponadto, w odróżnieniu od stypendium, jest świadczeniem jednorazowym- pomocą nadzwyczajną. Nie ma tu określonego kryterium dochodu na osobę w rodzinie ubiegającego się o zasiłek. W roku 2023 nie udzielono pomocy w formie zasiłku szkolnego.

W 2023 roku wypłacono stypendia dla 38 uczniów na kwotę 34 600 zł, w tym 27 680 zł kwota dotacji + 6 920 zł środki własne.

5. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

W 2023 roku w Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy w Wieluniu zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Wsparciem asystentów rodziny w 2023 roku objęto 23 rodziny, liczba dzieci w tych rodzinach wyniosła 56. Praca asystenta polega w szczególności na udzielaniu wsparcia w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wskazywaniu właściwych metod wychowawczych, właściwego sposobu pełnienia ról rodzicielskich, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności wychowawczych, motywowaniu i udzielaniu pomocy w poszukiwaniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz motywowaniu do udziału w terapii uzależnień.

Wydatki związane z zatrudnieniem 2 asystentów wyniosły 105 409,27 zł (środki własne) + 13 715,80 zł (środki z Funduszu Pracy) – łącznie 119 125,07 zł.

Zgodnie z art.191 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.),_w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka bądź w placówce opiekuńczo-

wychowawczej) gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% wydatków w drugim roku pobytu i 50% wydatków w trzecim i następnych latach.

W roku 2023 Gmina Wieluń poniosła wydatki za 46 dzieci, w tym 37 przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych bądź niespokrewnionych, natomiast 9 dzieci przebywało w placówkach. Koszt zadania wyniósł 391 849,97 zł (środki własne).

6. Pomoc dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz.167 ze zm.) obywatele Ukrainy, uciekający przed konfliktem zbrojnym na terytorium własnego kraju mogli liczyć na pomoc.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy obywatel Ukrainy, który przekroczył legalnie granicę terytorium Polski po 24 lutym 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt uznaje się za legalny do dnia 30 czerwca 2024 r. i na tej podstawie mógł korzystać z pomocy kierowanej uchodźcom z Ukrainy.

W roku 2023 Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił na rzecz obywateli Ukrainy następujące formy pomocy:

- Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę

Obywatele Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt jest uznawany za legalny i którzy wpisani zostali do rejestru PESEL, mogą uzyskać pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Z tej formy pomocy skorzystało 67 osób, wydatki wyniosły 20 502,00 zł.

- Posiłek dla dzieci w szkole i w przedszkolu

Dla 1 dziecka przyznany został posiłek w szkole, była to pomoc doraźna, przyznana na czas nie dłuższy niż 2 miesiące. Dziecko skorzystało z 30 posiłków na łączną kwotę 330,00 zł.

- Zasiłki okresowe

Pomoc pieniężna w formie zasiłków okresowych otrzymało 5 rodzin, wypłacono na ich rzecz 24 świadczenia w łącznej wysokości 13 248,55 zł.

- Stypendia szkolne

Uczniowie-uchodźcy z Ukrainy, spełniający warunki, mieli możliwość skorzystania z pomocy w formie stypendiów szkolnych. Z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 7 dzieci, wypłacono na ich rzecz pomoc w wysokości 2 850,00 zł.

- Świadczenia rodzinne

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium ich państwa, mogli liczyć także na pomoc w formie świadczeń rodzinnych odpowiednio na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Osoby te mogą korzystać z:

- zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.
- świadczeń opiekuńczych wynikających z niepełnosprawności tj. zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjne bądź specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- opłata składek na ubezpieczenie społeczne.

Z tych form pomocy skorzystało 19 rodzin, liczba dzieci, na rzecz których wypłacano świadczenia rodzinne wyniosła 31.

Łączna kwota udzielonej pomocy - świadczeń rodzinnych w 2023 r. wyniosła 90 165,06 zł

Źródłem finansowania w/w zadań były środki z Funduszu Pomocy, poniesiono wydatki na łączną kwotę 127 095,61 zł.

- Praca socjalna na rzecz obywateli Ukrainy

- udzielanie informacji o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy,
- informowanie o punktach nauki języka polskiego,
- kierowanie do punktów pośrednictwa pracy i informowanie o możliwościach zatrudnienia,

- informowanie o możliwościach bezpłatnego leczenia i adresach placówek służby zdrowia POZ,
- nadzór nad opiekunami tymczasowymi,
- pomoc w wypełnianiu dokumentów, współpraca z tłumaczem.

II. POMOC INSTYTUCJONALNA

1. DOM PRACY SOCJALNEJ

W Domu Pracy Socjalnej funkcjonują:

- świetlica środowiskowa w Wieluniu (dwie grupy - dla dzieci i młodzieży);
- świetlica środowiskowa w Olewinie;
- świetlica Seniora;
- punkt pomocy wolontarystycznej.

Celem placówki jest:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki wychowawczej, stworzenie warunków do nauki, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz wyrównywanie braków wychowawczych rodzin i eliminowanie zaburzeń zachowania;
- 2) umożliwienie osobom starszym zagospodarowania czasu wolnego;
- 3) szerzenie idei wolontarystycznej wśród osób potrzebujących pomocy i tych, które pragną pomagać innym.

1.1 Świetlice środowiskowe

Świetlica środowiskowa działa jako placówka wsparcia dziennego, integrująca dzieci i młodzież, ma charakter wieloaspektowych oddziaływań, m.in. opiekuńczych, wychowawczo – edukacyjnych oraz profilaktyczno–terapeutycznych.

Świetlica środowiskowa jest czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach:

- w Wieluniu 10.00 – 18.00, w dni wolne od zajęć lekcyjnych w godzinach 8.00 -16.00,
- w Olewinie 12.00-18.00, w dni wolne od nauki szkolnej 9.00-15.00.

Do świetlicy środowiskowej w Wieluniu w 2023 r. uczęszczało 43 dzieci, podzielonych na dwie grupy - grupa młodsza (szkoła podstawowa- kl. I-VI) oraz grupa młodzieżowa (szkoła podstawowa- kl. VII- VIII i szkoła ponadpodstawowa). Do świetlicy środowiskowej w Olewinie uczęszczało 12 dzieci. Ogółem (w czasie nauki szkolnej oraz ferii zimowych i wakacji) w roku 2023 zapewniono opiekę 55 wychowankom.

Zajęcia dla wychowanków umożliwiają realizację następujących zadań:

- **stwarzanie dzieciom i młodzieży warunków do nauki własnej i pomoc w nauce, mająca na celu wyrównanie dysproporcji w poziomie wiedzy i umiejętności poszczególnych wychowanków.**

Wychowankowie świetlicy środowiskowej to uczniowie, którzy borykają się z trudnościami w nauce szkolnej. W świetlicy mają możliwość wyrównywania braków w podstawowych wiadomościach. Wychowawcy motywują do nauki, organizują różnorodne konkursy wiedzy, quizy i zabawy dydaktyczne. Zapewniają dostęp do pomocy naukowych tj. książek, atlasów, komputerów. Kształtują u dzieci i młodzieży nawyk korzystania ze słowników oraz czytania lektur szkolnych. Dodatkowo wychowankowie mają zapewnioną pomoc nauczyciela matematyki.

- **organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży po zajęciach szkolnych oraz w czasie ferii i wakacji.**

Wychowankowie mają zapewniony szeroki wachlarz atrakcyjnych, różnorodnych zajęć, dostosowanych do wieku, możliwości intelektualnych i zainteresowań. Ich celem jest rozwijanie u dzieci wielu umiejętności, które przydają się im w dorosłym, samodzielnym życiu.

W 2023 roku odbyły się zajęcia propagujące właściwe formy spędzania czasu wolnego:

- 1) plastyczno - techniczne, stwarzające okazję do gromadzenia doświadczeń zarówno poznawczych, jak i twórczych. Dzieci tworzyły prace plastyczne, przygotowały gazetki okolicznościowe, dekoracje sal w zależności od zmieniających się pór roku oraz obchodzonych świąt. Wychowankowie tworzyli także kronikę świetlicową. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowali przedstawienie pt. "Wspólne kolędowanie". Podczas spotkania wspólnie z rodzinami śpiewano kolędy, recytowano wiersze i tworzone dekoracje bożonarodzeniowe.
- 2) sportowe - rozwijające sprawność ruchową oraz uczące dzieci nawyków prozdrowotnych. Zajęcia stwarzały okazję do współdziałania w zespole, kształtowały charakter i samodyscyplinę. Dzieci brały udział w grach i zabawach przy muzyce oraz zajęciach organizowanych na świeżym powietrzu. Uczestniczyli w zabawach sportowych uczących zdrowej rywalizacji, poprawiających sprawność i spostrzegawczość. Grali w podchody i wykonywali ćwiczenia siłowe.
- 3) zajęcia dydaktyczno – wychowawcze, stwarzające możliwość wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego dzieci. Wychowankowie rozwiązywali quizy, kalambury, anagramy, labirynty. Brali udział w zabawach integracyjnych z tunelem i chustą animacyjną. Chętnie uczestniczyli w grach integracyjnych i relaksacyjnych, gimnastykowali

buzię i język czytając wierszyki łąmące języki. W trakcie zajęć wychowankowie układali puzzle, bawili się klockami konstrukcyjnymi, grali w gry stolikowe angażujące całą grupę.

W 2023 roku zorganizowano dla wychowanków:

- wyjścia do Kino-Teatru „Syrena” na seanse filmowe: „Mia i ja”, „Yuku- magiczny kwiat”, „Miraculous: Biedronka i Czarny kot”, „Mała Syrenka”, „Między nami Żywiołami”, „Mavka i strażnicy lasu”;
- wyjścia do parku rozrywki „Fun Zone”;
- warsztaty kulinarne w pizzerii;
- wyjścia do Muzeum Ziemi Wieluńskiej i udział w zajęciach: „Pradziejowe techniki rozpalania ognia”;
- pobyt na boisku sportowym i basenach;
- spacer i zwiedzanie najciekawszych miejsc w Wieluniu;
- wyjścia do ogrodu botanicznego w Wieluniu;
- wycieczkę do Trójmiasta i Malborka, podczas której zwiedzali Stare Miasto, Westerplatte w Gdańsku, Skwer Kościuszki, Dar Pomorza, Akwarium w Gdyni, sopockie moło oraz Muzeum Zamkowe w Malborku;
- wycieczkę do Dinoparku w Kołacinku, gdzie m.in. poszukiwali złota i odkopywały szkielety dinozaurów, zwiedzały wystawę geologiczno- paleontologiczną i Ice Age;
- spotkanie z policjantkami KPP w Wieluniu dotyczące bezpiecznych wakacji i ferii zimowych pt. „Żeby Ci nic do głowy nie strzeliło”.
- **zapobieganie patologiom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy**

Celem prowadzonych zajęć było zapobieganie uzależnieniom, kształtowanie pozytywnych postaw, uświadamianie zagrożeń i konsekwencji spożywania środków odurzających, a także uświadamianie wychowankom skali zagrożenia i konsekwencji stosowania przemocy.

Wychowawcy przeprowadzili wiele zajęć profilaktycznych m.in. „Pocałuj mnie”, „Dzień bez przekleństw”, „Alkoholowa pułapka”, „Internet- złodziej czasu”, Palenie zabija, „10 zasad zdrowego żywienia”, „Otyłość- choroba społeczna” oraz „Bulimia- choroba naszego wieku”, „Jestem bezpieczny”, „Alkohol- złodziej życia”, „Złość i agresja chodzą parami”, „Narkotyki to nie moje praktyki”, „Bezpieczny uczeń”, „Reaguję na przemoc- cyberprzemocy mówię nie!”;

Przygotowano również dla dzieci wiele zajęć z elementami socjoterapii, których celem była

nauka reguł i norm panujących w grupie, poznawanie emocji i sposobów ich wyrażania, lepszego poznawania siebie i innych. Były to m.in. : „Uczymy się przepraszać w czterech krokach”, „Pokonaj depresję”, „Myśl pozytywnie”, „Kochamy zwierzęta- dogoterapia”, „Psychiczna przemoc w rodzinie”, „Muzykoterapia”, „Czy ten konflikt da się rozwiązać?”, „O fizycznej przemocy w domu”, „Pokochaj siebie”, „Po co mi to? Czy mi się to przyda?”, „Stalking - jak rozpoznać i bronić się przed stalkerem”, „Telefon- wróg czy przyjaciel”, „Być sobą to jest sztuka. Asertywność”, „Nie dajmy się zwariować kultowi pięknego ciała”, „Różnimy się pozytywnie”, „Komunikacja to podstawa”. Wychowankowie poznali techniki pozbywania się złych emocji i odreagowywania stresu. Podczas codziennych zajęć prowadzone były przez opiekunów pogadanki z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, nikotyny i narkotyków, konsekwencji wagarów.

- **współpraca ze środowiskiem rodzinnym i szkolnym dziecka**

Wychowawcy nawiązywali stałą współpracę z rodzicami wychowanków. Dzięki codziennej obserwacji każdego dziecka pomagali rodzicom dostrzec i zrozumieć problemy, z którymi borykają się ich dzieci. Starali się określać indywidualne zagrożenia dla każdej rodziny oraz podpowiadali jak sobie z nimi radzić oraz kiedy i gdzie szukać pomocy. Przeprowadzali z rodzicami rozmowy indywidualne w placówce oraz rozmowy telefoniczne. Systematycznie kontrolowali postępy dziecka w nauce, utrzymywali stały kontakt z nauczycielami, pedagogami, kuratorami sądowymi, asystentami rodziny i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

- **zapewnienie posiłku uczestnikom świetlicy**

Każdego dnia dzieci miały zapewniony posiłek. W ciągu roku szkolnego był to podwieczorek w formie kanapek, herbaty oraz dodatku (owoce lub słodycze). W czasie wakacji i ferii zimowych oprócz śniadań dzieci otrzymywały również dwudaniowy obiad i podwieczorek.

Świetlica jest miejscem, gdzie panuje ciepła atmosfera, a wychowankowie mają możliwość spędzenia wolnego czasu w sposób przyjemny i pożyteczny. Program zajęć dostosowany jest do potrzeb wychowanków i wynika z ich wieku rozwojowego oraz sytuacji rodzinnej. Duży nacisk kładziony jest na indywidualne podejście do każdego wychowanka. Różnorodny program zajęć pozwala wykazać się każdemu dziecku własnymi pomysłami i inwencją twórczą. Szczególną uwagę zwraca się na pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych oraz dąży do harmonijnego rozwoju dzieci.

Świetlice środowiskowe w Wieluniu i Olewinie są alternatywną formą spędzania czasu wolnego

dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1.2 Świetlica Seniora

W odpowiedzi na problemy samotności i poczucia niezrozumienia ludzi starszych Dom Pracy Socjalnej prowadzi Świetlicę Seniora. Seniorzy spotykają się od poniedziałku do piątku w godzinach przedpołudniowych (8.30 – 11.30). Są to osoby o różnej sprawności fizycznej w wieku od 75 do 95 lat. Przy kawie, herbacie i małym poczęstunku miło spędzają czas, rozmawiając o swoich radościach, smutkach i problemach życia codziennego. Grają w gry planszowe i stolikowe np. domino, warcaby, chińczyk. W trakcie 2023 rok, przy pomocy opiekuna wykonali proste makramy, którymi ozdobili salę. Korzystali z internetu, przeglądając wiadomości i porady lub słuchali relaksującej muzyki. W styczniu zostali zaproszeni przez dzieci ze świetlicy środowiskowej do wspólnej zabawy i poczęstunku z okazji Dnia Babci i Dziadka. Uczestniczyli w zorganizowanym śniadaniu wielkanocnym i wieczerzy wigilijnej oraz uroczystych poczęstunkach z okazji Dnia Kobiet i Mężczyzn lub Dnia Seniora. W 2023 roku w spotkaniach uczestniczyło 17 osób.

1.3 Punkt pomocy wolontarystycznej

Praca Punktu Pomocy Wolontarystycznej to przede wszystkim pośrednictwo w łączeniu potrzeb z jednej strony potencjalnych wolontariuszy, a z drugiej osób i rodzin zgłaszających potrzebę pomocy.

W ramach działalności Punktu Pomocy Wolontarystycznej w 2023 roku:

1. Zarejestrowano w bazie 41 nowych kandydatów na wolontariusza.
2. Zawarto 34 porozumienia o wykonywanie świadczeń wolontarystycznych, w tym:
 - 32 porozumienia dotyczyły pomocy niepełnosprawnym lub starszym podopiecznym Ośrodka, polegającej na odwiedzinach, rozmowie, dotrzymaniu towarzystwa, pomocy w lekkich pracach domowych lub robieniu zakupów,
 - 2 porozumienia dotyczyły pomocy w odrabianiu lekcji, organizowaniu zabaw i czasu wolnego wychowankom świetlicy środowiskowej w Wieluniu.

Wszystkich nowych wolontariuszy zapoznano z ideą wolontariatu oraz prawnymi regulacjami w zakresie wolontariatu.

Współpracowano z pracownikami socjalnymi, którzy wyszukiwali wśród swoich podopiecznych osoby chcące skorzystać z pomocy wolontariuszy. W ten sposób objęto wsparciem szesnaście osób.

W ramach współpracy ze Szkołą Podstawową nr 2 w Wieluniu, uczniowie tej szkoły odwiedzili przed świętami wielkanocnymi Świetlicę Seniora i obdarowali Seniorów własnoręcznie zrobionymi

kartkami świątecznymi.

W dniu 5 grudnia 2023 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza w Urzędzie Miejskim odbyło się spotkanie wolontariuszy z Zastępcą Burmistrza Panią Joanną Skotnicką-Fiuk.

Za zaangażowanie i bezinteresowną pomoc na rzecz osób samotnych, wolontariusze w podziękowaniu otrzymali drobne upominki.

1.4 Wydatki

Na działalność Domu Pracy Socjalnej wydatkowano:

- 1) ze środków gminnych: 316 271,73 zł ;
- 2) ze środków ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: 435 991,52 zł

Łączna kwota wydatków wyniosła 752 263,25 zł.

2. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

W strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej mieszczący się w Olewinie.

WTZ jest placówką pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych.

WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości. WTZ jest placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

W 2023 roku do WTZ uczęszczało 30 osób, w tym 21 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 9 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Placówka posiada samochód przeznaczony do przewozu osób niepełnosprawnych.

W ramach realizacji celów z zakresu zarówno rehabilitacji społecznej jak i zawodowej prowadzona była rehabilitacja w 6 pracowniach terapeutycznych w oparciu o różnorodne techniki terapii zajęciowej zgodnie z profilem pracowni.

W 2023 r. w WTZ działały następujące pracownie:

- pracownia gospodarstwa domowego,
- pracownia rękodzieła,
- pracownia techniczna- aktywizacji zawodowej,
- pracownia plastyczna- ogrodnicza,
- pracownia komputerowo-multimedialna
- pracownia porządkowo- zawodowa.

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Olewinie w 2023 roku brali udział w następujących wydarzeniach:

- Styczeń 2023 - dyskoteka karnawałowa w WTZ Olewin.
- Luty 2023- spektakl teatralny w WTZ przedstawiony przez aktorów JaFi Art. z Krakowa; gra w bowling w Kręgielni Black w Wieluniu.
- Marzec 2023- spotkanie w WTZ z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu; gala z okazji jubileuszu 25-lecia Klubu Olimpiad Specjalnych „Słoneczko” w Wieluniu; XII Regionalnym Turnieju Bowlingu Olimpiady Specjalne Polska Łódzkie w Wieluniu; spotkanie

- z Otylią Jędrzejczak w ramach cyklu spotkań „Śladami Mistrzów”.
- Kwiecień 2023- śniadanie Wielkanocne w WTZ; warsztaty w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wieluniu.
 - Maj 2023- I Powiatowy Konkurs Talentów pt. „Mam to w sobie” w Zespole Szkół Specjalnych w Wieluniu; wyjście do kina w Wieluniu na filmy pt. „Prawdziwe życie aniołów” i „Skołowani”; wizyta studyjna w WTZ oraz w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Wieruszowie; wizyta w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wieluniu na inscenizacji teatralnej w wykonaniu podopiecznych DPS Skrzynno – komedia Aleksandra Fredry pt. „Zemsta”.
 - Czerwiec 2023- turniej organizowany przez klub „Słoneczko” działający przy Zespole Szkół Specjalnych w Wieluniu – Łódzki Turniej Bocce Olimpiad Specjalnych; impreza integracyjna w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Olewinie- impreza hawajska z udziałem WTZ Wieruszów, Zespołu Szkół Specjalnych w Wieluniu, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gromadzicach; warsztaty języka światła w wykonaniu Pani Aleksandry Dudziak – Majdańskiej w WTZ; warsztaty w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wieluniu; zwiedzanie wystawy pt. „Porcelana” w Muzeum Ziemi Wieluńskiej w Wieluniu i warsztaty plastyczne; I Spotkanie Artystyczne w Środowiskowym Domu Samopomocy w Strobinie; spotkanie w WTZ z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Wieluniu – temat bezpieczny wypoczynek.
 - Lipiec 2023- wizyta z uczestnikiem WTZ dotycząca podjęcia pracy w Przedsiębiorstwie Społecznym działającym w Skrzynnie; piknik integracyjny w WTZ Olewinie – spotkanie z rodzinami / opiekunami uczestników Warsztatu.
 - Sierpień 2023-wycieczka na trasie Sandomierz, Kazimierz Dolny z uczestnikami; Dożynkach Gminy Wieluń; wizyta z uczestnikiem WTZ dotycząca podjęcia pracy w Przedsiębiorstwie Społecznym działającym w Skrzynnie.
 - Wrzesień 2023-XX Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych pt. „Życia mała garść” w DPS w Skrzynnie; warsztaty plastyczne Plener Międzypokoleniowy w ramach projektu „Otępienie nie znaczy wykluczenie” w Domu Seniora w Wieluniu; spektakl terapeutyczny w WTZ pt. „Królowa Instagrama” przedstawiony przez aktorów; zawodach sportowych organizowanych przez WTZ w Wieruszowie; spotkanie w WTZ dotyczące edukacji i opieki nad zwierzętami z przedstawicielami Fundacji obrony zwierząt łezka i udział w warsztatach.
 - Październik 2023 –warsztaty-techniki wyrobu pizzy w Ristorante Pizzeria Italia w Wieluniu;
 - Listopad 2023- wyjście do kina na film pt. „Święto ognia”; Konferencja „Niepełnosprawni na rynku pracy” w Łodzi organizowanej przez Uniwersytet Medyczny, Fundację Łódź Akademicką oraz Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych. Spotkanie m. in z Pełnomocnikiem

Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych; Turnieju Badmintona zorganizowanego przez Klub Olimpiad Specjalnych „Słoneczko” z Zespołem Szkół Specjalnych w Wieluniu; zabawa Andrzejkową w Zespole Szkół Specjalnych w Wieluniu – oprawa muzyczna uczestniczy WTZ; zabawa Andrzejkowa w WTZ wspólnie z ŚDS w Strobinie.

- Grudzień 2023- wyjście do kina na film pt. „Najpiękniejsze Świąta”, świąteczne wizyty z uczestnikami w Urzędzie Miejskim, Starostwie Powiatowym, PCPR i Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu, ubieranie choinki na Placu Legionów w Wieluniu; Wigilia w WTZ.

Środki wydatkowane przez WTZ w 2023 roku na działalność Warsztatu:

- z funduszy PFRON – 884 880,00 zł
- z funduszy samorządu powiatowego – 98 320,00 zł

Razem środki finansowe wykorzystane przez WTZ w 2023 roku wyniosły: 983 200,00 zł.

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE

SAMODZIELNY REFERAT ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Samodzielny Referat Świadczeń Rodzinnych w roku 2023 realizował zadania nałożone na gminę ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323), ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246), ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 421), ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U.z 2023 r., poz. 1923), ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2024 r., poz. 303), ustawą o dodatku węglowym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1630).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny - ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka;
3. osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

1. 18 roku życia lub
2. nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
3. 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego ustala się na okres zasiłkowy, poczynawszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

Okres zasiłkowy trwa od dnia 1 listopada do dnia 31 października roku następnego.

W okresie od dnia 1 listopada 2016 r. do nadal wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

1. 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

1. urodzenia dziecka (jednorazowo 1000 zł);
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie);
3. samotnego wychowywania dziecka (193 zł lub 273 zł miesięcznie);
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95 zł miesięcznie);
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka w niepełnosprawnego (90 zł lub 110 zł miesięcznie);
6. rozpoczęcia roku szkolnego (jednorazowo 100 zł)
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (90 zł lub 110 zł miesięcznie).

Zasiłek pielęgnacyjny - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1. niepełnosprawnemu dziecku;
2. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
3. osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Od dnia 1 listopada 2019 r. wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka,
4. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

- jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne w 2023 roku przysługiwało w wysokości 2988 zł miesięcznie.

Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka - przyznaje się w wysokości 1.000 zł na jedno dziecko matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku, gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje wysokości 1000 zł - (nie jest uzależnione od kryterium dochodowego).

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mogą skorzystać z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1. matce albo ojcu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

1. 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
2. 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
3. 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
4. 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
5. 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Specjalny zasiłek opiekuńczy - prawo do tego świadczenia było ustalane na podstawie wniosków złożonych do dnia 31.12.2023 roku. Od dnia 01.01.2024 roku świadczenie to nie jest przyznawane.

Zasiłek dla opiekuna – prawo do tego świadczenia było ustalane na podstawie wniosków złożonych do dnia 31.12.2012 roku. Od dnia 01.01.2013 roku świadczenie to nie jest przyznawane.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego - przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna:

1. do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia,
2. jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia,
3. jeżeli posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1200 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł (dla osoby uprawnionej).

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

Okres świadczeniowy trwa od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.

Świadczenie wychowawcze - prawo do tego świadczenia było ustalane w Samodzielnym Referacie Świadczeń Rodzinnych w Wieluniu na podstawie wniosków złożonych do dnia 30.04.2022 roku.

Od dnia 01.05.2022 roku uprawnienia (za okres do 30.04.2022 roku) ustala Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi w ramach postępowania prowadzonego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Jednorazowe świadczenie „Za życiem” - przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy (zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej), w wysokości 4000 zł.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu (wymogu tego nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko). Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Przepisy wydane na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.

Dodatek gazowy - zwrot VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 roku i w 2024 roku

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, o zwrot podatku VAT za gaz

mogą ubiegać się gospodarstwa domowe, które używają gazu do celów grzewczych. Oznacza to, że gaz musi być wykorzystywany do ogrzewania domu lub mieszkania.

Równowartość VAT-u zwracana na podstawie faktury za gaz.

O przyznanie refundacji podatku VAT można ubiegać się po otrzymaniu, a następnie opłaceniu pierwszej faktury VAT dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego w okresie 01 stycznia 2023 r. – 30 czerwca 2024 r.

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Główne źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do CEEB do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.

Kryterium dochodowe:

1. 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
2. 1500 zł/os. w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Dodatek węglowy - prawo do tego świadczenia było ustalane na podstawie wniosków złożonych do dnia 30.11.2022 roku. Od dnia 01.12.2022 roku świadczenie to nie jest przyznawane.

1. Wydatki na realizację świadczeń – 10 794 759,92 zł, w tym:

- wydatki na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz pochodne (składki emerytalno-rentowe od niektórych świadczeń) - 10 684 990,50 zł
- wydatki na świadczenia wychowawcze (rządowy program Rodzina 500+) – 80 542,71 zł
- wydatki na jednorazowe świadczenie "Za życiem" - 16 000,00 zł
- Wydatki na dodatki gazowe – 4 226,71 zł
- wydatki na dodatki węglowe – 9 000,00 zł

Tabela nr 4: Podział wydatków ze względu na rodzaj świadczeń

Rodzaje świadczeń	liczba osób w 2022 roku	ilość świadczeń w 2022 roku	Kwota w 2022 roku	liczba osób w 2023 roku	ilość świadczeń w 2023 roku	Kwota w 2023 roku
zasiłki rodzinne	1 072	12 152	1398 051,33	888	9 830	1 111 290,01
dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	46	331	124 230,06	27	283	103 215,38
dodatki z tytułu urodzenia	38	53	33 399,01	37	50	33 948,74

Rodzaje świadczeń	liczba osób w 2022 roku	ilość świadczeń w 2022 roku	Kwota w 2022 roku	liczba osób w 2023 roku	ilość świadczeń w 2023 roku	Kwota w 2023 roku
dziecka						
dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka	86	756	144 216,24	57	574	107 782,00
dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	109	1 183	123 815,70	98	1 116	116 134,79
dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	767	1 272	73 720,14	630	1 365	61 556,93
dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	121	790	52 267,31	87	826	56 295,02
dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	155	1 677	155 466,70	143	1 551	136 868,43
świadczenie rodzicielskie	66	449	402 000,40	38	426	400 720,80
zasiłki pielęgnacyjne	712	8 069	1 741 612,96	671	8 145	1 754 562,96
świadczenia pielęgnacyjne	180	2 087	4 373 466,24	176	2 163	5 251 924,52
specjalny zasiłek opiekuńczy	19	157	95 900,00	9	85	51 960,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	112	112	112 000,00	99	99	99 000,00
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	141	1 580	659 893,72	125	1 458	620 396,18
zasiłek dla opiekuna	6	46	28 520,00	3	34	21 080,00
świadczenie wychowawcze	4 886	24 961	12 405 314,80	11	191	80 542,71
jednorazowe świadczenie „Za życiem”	4	4	16 000,00	4	4	16 000,00
składki na ubezpieczenia społeczne opłacone za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	124	1 425	677 265,50	107	1 367	758 254,74
dodatek ośłonowy	3 750	4674	2 313 111,63	0	0	0,00
dodatek węglowy	3 447	3 447	10 341 000,00	3	3	9 000,00
dodatek gazowy	0	0	0,00	19	19	4 226,71
razem		95 251	39 908 353,01		29 589	10 794 759,92

Źródło: dane Samodzielnego Referatu Świadczeń Rodzinnych.

2. Wydatki związane z obsługą świadczeń– 312 870,89 zł, w tym:

- wydatki związane z obsługą świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego- 308 528,09 zł
- wydatki związane z obsługą świadczeń wychowawczych – 2 416,28 zł
- wydatki związane z obsługą jednorazowego świadczenia “Za życiem” - 492,00 zł
- wydatki związane z obsługą dodatku gazowego – 84,52 zł
- wydatki związane z obsługą dodatku węglowego – 180,00 zł

- wydatki związane z obsługą świadczenia rodzicielskiego – 1 170,00 zł

3. Wydatki na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych pokryte z dochodów własnych gminy – 224 200,00 zł.

4. Wydatki na opłacenie składek zdrowotnych – 76 świadczeniobiorców – 150 628,76 zł.

Suma wydatków na wszystkie świadczenia wraz z kosztami obsługi wynosi: 11 482 459,57 zł

5. Decyzje administracyjne, informacje i odwołania od decyzji w roku 2023, w tym:

1) decyzje administracyjne orzekające o:

- a) przyznaniu świadczeń rodzinnych – 895
- b) odmowie świadczeń rodzinnych – 117
- c) przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 109
- d) odmowie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 2
- e) przyznaniu jednorazowego świadczenia "Za życiem" – 3
- f) odmowie świadczenia wychowawczego – 32

2) informacje o:

- a) przyznaniu świadczenia wychowawczego – 29
- b) przyznaniu dodatku gazowego - 22
- c) przyznaniu dodatku węglowego - 3

3) odwołania od decyzji administracyjnych:

- a) w sprawie świadczeń rodzinnych - 23
 - sposób rozpatrzenia – decyzja utrzymana w mocy – 3
 - decyzja uchylona – 20
- b) w sprawie dodatku węglowego - 1
 - sposób rozpatrzenia - decyzja utrzymana w mocy – 1

IV. FINANSE

Wydatki ogółem z działalności MGOPS (bez Warsztatu Terapii Zajęciowej) wyniosły:
20 259 081,78 zł.

Wydatki ogółem - razem z Warsztatem Terapii Zajęciowej (środki PFRON, Starostwa Powiatowego, z Gminy) wyniosły $20\,259\,081,78 + 983\,200 = 21\,242\,281,78$ zł.

V. ZATRUDNIENIE

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 r.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Okólnej 7 i Reformackiej 3 pracę świadczyło 28 osób - 26,70 etatów.

W Domu Pracy Socjalnej pracę wykonywało 10 osób - 7,55 etatu.

W Samodzielnym Referacie Świadczeń Rodzinnych 7 osób - 7 etatów.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Olewinie 10 osób - 9,5 etatów.

VI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco przez MGOPS monitoring problemów społecznych występujących w Gminie.

Z prognoz demograficznych wynika, że nastąpi dalszy wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym. Konieczne będzie więc ukierunkowanie pomocy społecznej na rozwój różnorodnych form wsparcia osób starszych, a przede wszystkim zabezpieczenie środków finansowych na usługi opiekuńcze i utrzymanie w domach pomocy społecznej.

Dbając o jak najdłuższe utrzymanie Seniorów w ich środowiskach zamieszkania zachodzi potrzeba dalszej realizacji programów rządowych w ramach pozyskanych środków („Korpus Wsparcia Seniorów”, „Opieka 75+”, „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”).

Zachodzi potrzeba dalszej realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Program ten zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Zasadne jest również kontynuowanie działalności Świetlicy Środowiskowej w Wieluniu i w Olewinie oraz Punktu Informacyjnego i Poradnictwa dla Osób Dotkniętych Zjawiskiem Przemocy wraz z cyklicznym poradnictwem psychologicznym i psychoterapeutycznym.

Zachodzi potrzeba rozwoju działań na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo (w tym rozwój asystentury rodzinnej i pozyskiwanie rodzin zainteresowanych pełnieniem roli rodziny wspierającej) w celu uniknięcia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Oprócz realizacji ustawowych zadań w obszarze pomocy społecznej zachodzi również potrzeba wzbogacenia działań w ramach projektów socjalnych. Od sierpnia 2024 r. realizowany będzie w partnerstwie z PCPR Wieluń projekt pod nazwą „Rodzina najlepszą inwestycją” finansowany z Funduszy Europejskich.

W zakresie poprawy warunków lokalowych zachodzi potrzeba remontu pomieszczeń, które zajmuje MGOPS przy ul. Okólnej 7 i ul. Reformackiej 3 (naprawa schodów wejściowych, wymiana drzwi wewnętrznych, malowanie ścian) i usunięcia barier architektonicznych.

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wieluniu
Mirosława Kolanek

